

Editorial

RADOVAN JANČÁŘ

Vážení čtenáři,

celým číslem jarního a letního ZVUKu se nepřehlédnutelně vine série příspěvků týkajících se Velké války, později přejmenované na první světovou válku. Je to logické, vždyť 28. července uplyne 100 let od začátku konfliktu, který znamenal konec několika staletých říší, postihl celé generace lidí, diametrálně změnil zavedené společenské pořádky a zcela zásadně ovlivnil další vývoj světových dějin. Velké války se aktivně zúčastnilo přes 60 milionů vojáků, z nichž téměř 10 milionů padlo, přes 21 milionů bylo zraněno a dalších téměř 8 milionů bylo pohřešováno. Utrpení vojáků v poli, ale i civilního obyvatelstva, si dnes jenom těžko dokážeme představit, vždyť žijeme v míru bez jednoho roku už dlouhých 70 let, proto je důležité, aby naše paměť byla občas aktivována vzpomínkami, příběhy, odvahou, utrpením a osudy těch, kteří hrůzy války zažili na vlastní kůži. Jenom tak si budeme moci vážít skutečnosti, že žijeme v míru ve svobodné zemi...

Krátké zamyšlení nad historickou interpretací některých událostí Velké války najdete hned v úvodní rubrice *Tož*. V *Ozvěnách Zlínského kraje* se dozvíte, jak je to s péčí o válečné hroby nejenom v našem kraji, ale v celé České republice. Legionářskou tematiku připomíná deník Čeňka Václavíka v *Pamětech*, jakýmsi protipólem v této rubrice je text, který přibližuje první světovou válku očima obyvatele Slovácka. Jak to *Tenkrát* bylo ve Zlíně, popisuje Yvona Činčová, o památkách na Velkou válku na Valašskomeziříčsku, například o památníku tureckých vojáků, zase vypovídá text Josefa Kramáře. Že život vojáků v přední linii nebyl jenom o válčení, se dočtete v příspěvku *Červený šátečku, kolem se toč*, který naleznete v oddílu *Genius loci*, vyhlášení války a odjezd vojáků ze Slovácka do pole přibližuje ukázka z připravované knihy v rubrice *Literatura*. Bonus k tomuto tématu najdete v *A na konec*.

Ale aby nové číslo ZVUKu nebylo příliš monotematické, jsou v něm i texty, které s válkou nemají nic společného. Sto let slaví významná kulturní instituce Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, více o tomto jubileu přináší *Ozvěny Zlínského kraje* a také *Malý místopis*, kde se v jiném příspěvku dovíte o trampotách spojených s někdejší výstavbou okresního soudu v Kroměříži. Doslova „přeplněno“ je v rubrice *Osobnosti*, kde se sešli malíř a grafik Josef Kiesewetter, vlastivědný pracovník a muzejník Ludvík Kunz, dodnes nedoceněný zlínský malíř Svatopluk Slovenčík, významný uherskohradištský malíř a grafik Vladislav Vaculka a téměř zapomenutá novinářka Josefina Černochová, která byla patrně první ženou ve střední Evropě vydávající časopis již v roce 1869. Svědectví o tom, co se *Tenkrát* objevilo v nalezeném kufru u jezera Crowe Lake, podává Antonín Bajaja a nechybí ani tradiční rozhovor, patrně poslední, který poskytl dnes již zesnulý Petr Hlaváček. Krásu dřeva nechá vyniknout rubrika *Umění*, v níž se také podíváte na výstavu Františka Peňáze. Historií šachu v Uh. Hradišti vás provede Zdeněk Pilát, a že *Život* dokáže být někdy i velmi krutý, vypovídá svědectví Vladimíra Drábka o páteru Františku Půčkovi. *Literatura* o hříšných lidech města meziříčského má naopak tendence pobavit. A podíváme se také přes hranice, *Za plotem* na nás čeká firma Bat'a v Brazílii. Nechybí ani tradiční *Dozvuk* s recenzemi, jubileem a nekrologem.

Za sebe i za celou redakční radu Vám přeji hodně nevšedních čtenářských zážitků.

Obraz na obálce: František Hlavica, Vojenský výjev z 1. svět. války, 1918, akvarel, tužka, papír (ze sbírek Muzea regionu Valašsko, Vsetín).
Foto © M. Ošťádal.